

Archipelag Skarbów® – informacja dla rodziców

Archipelag Skarbów® to żywy i dynamiczny program profilaktyczny dla młodzieży w wieku 13-16 lat, opracowany i nadzorowany przez specjalistów z **Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej (IPZIN)**, który ma wieloletnie doświadczenie w tworzeniu i wdrażaniu programów profilaktycznych oraz prowadzeniu badań nad młodzieżą.

Program jest prowadzony przez ludzi z pasją, którzy łączą profesjonalizm z zaangażowaniem na rzecz dobra młodzieży. Trenerzy **Archipelagu Skarbów®** stają się wiarygodni dla nastolatków, dzięki temu, że sami żyją w zgodzie z tym, co przekazują młodzieży.

Dwa 3,5-godzinne bloki warsztatów w kolejne dni zamieniają grupę młodzieży w poszukiwaczy skarbów. Tymi skarbami są: **głębokie szczęście, trwała miłość i przyjaźń** oraz **realizacja w życiu własnych pasji i marzeń**. Są to wartości, które znajdują się w centrum uwagi dojrzewającego nastolatka, a ich znaczenie dla młodzieży potwierdzają badania naukowe (CBOS, 2021).

Badania prowadzone przez IPZIN oraz doświadczenia pracy w szkołach pokazują, że większość nastolatków ma pozytywne podejście do życia. Młodzież tę trzeba jednak umacniać w ich dobrych wyborach. Z kolei ta część młodzieży, która się pogubiła, potrzebuje poważniejszego wsparcia i czeka na nie. Trenerzy programu pomagają młodym odkryć **ogromny pozytywny potencjał**, który znajduje się w każdym z nich. Pomagają też nastolatkom uwierzyć, że w ich życiu **możliwa jest realizacja najgłębszych pragnień i marzeń**, chociaż może to wymagać trudów i wyrzeczeń. Doświadczenia **Archipelagu Skarbów®** pokazują, że młodzież nie boi się wymagań, wysiłku związanych z pracą nad sobą. Potrzebuje tylko zachęty i zrozumienia, że „opłaca się” te wyrzeczenia ponieść, jeśli dzięki temu można osiągnąć najważniejsze życiowe cele.

Naszym celem jest również **wzmacnianie przekazu wychowawczego rodziców**, którzy w świetle badań IPZIN są wskazywani przez zdecydowaną większość nastolatków jako najważniejsi przewodnicy życiowi. **Pracując z młodzieżą podkreślamy wagę więzi z rodzicami i rodziną oraz pomagamy jej zrozumieć dobre strony rodzicielskich wymagań.**

Program Archipelagu Skarbów® uczy zdrowego i mądrego stylu życia poprzez:

- ✓ zachętę młodzieży do unikania alkoholu, narkotyków, przemocy i pornografii,
- ✓ ukazywanie piękna sfery seksualności, przy jednoczesnej zachęcie do czekania z kontaktami seksualnymi – optymalnie aż do czasu, gdy będą gotowi zawrzeć trwały związek oparty na wierności, czyli małżeństwo,
- ✓ ukazanie znaczenia szacunku i wzajemnej pomocy w przyjaźni i miłości,
- ✓ naukę, jak radzić sobie z trudnymi emocjami.

W trakcie programu młodzież nie jest w żaden sposób zachęcana do ujawniania swoich osobistych doświadczeń. Z badań nad młodzieżą wiadomo jednak, że w tej grupie wiekowej część młodzieży podejmowała już różne zachowania ryzykowne czy problemowe. Trenerzy programu szczególną wagę przykładają do tego, by mówić o nich w sposób nieoceniający tych młodych ludzi, którzy mogą już mieć za sobą tego typu doświadczenia (np. kontakt z narkotykami, upijanie się, wczesne kontakty seksualne). Młodzież tę zachęcamy do zmiany stylu życia dodając im wiary w ich możliwości. **Przykładamy wagę do tego, by zdrowy styl życia proponować** – racjonalnie argumentując, ale jednocześnie go nie narzucać. Takie podejście jest i uczciwsze, i skuteczniejsze.

Program opiera się na autorskiej koncepcji profilaktyki zintegrowanej opracowanej przez dr Szymona Grzelaka, która stanowi podstawę wszelkich działań Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej.

Wysoka jakość programu

Program **Archipelag Skarbów®** znajduje się w bazie programów rekomendowanych prowadzonej w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, gdzie został oceniony na poziom II (w skali I-III) – „dobra praktyka”. **System rekomendacji jest prowadzony przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (KCPU).**

Cele programu wpisują się w działania Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025. W zakresie treści wychowawczych związanych z miłością, rodziną i rozwojem psychoseksualnym program jest zgodny z podstawą programową przedmiotu *Wychowanie do życia w rodzinie*.

Program **Archipelag Skarbów®** jest realizowany od kilkunastu lat na terenie całej Polski. Rocznie programem obejmowanych jest średnio **40-50 tysięcy uczniów**. Spotyka się z bardzo dobrym przyjęciem młodzieży, rodziców oraz nauczycieli, co potwierdzają zbierane w skali ogólnopolskiej dane ewaluacyjne.

Przeprowadzone w latach 2007-2008 badania ewaluacyjne wykazały m.in. następujące efekty programu:

- ✓ ograniczenie korzystania z narkotyków i picia alkoholu przez młodzież,
- ✓ wzrost asertywności w odmawianiu alkoholu i narkotyków,
- ✓ ograniczenie myśli samobójczych wśród dziewcząt,
- ✓ ograniczenie korzystania z pornografii przez młodzież,
- ✓ dojrzałe postawy wobec miłości i seksualności,
- ✓ obniżenie odsetka młodzieży podejmującej wczesne kontakty seksualne,
- ✓ poprawę relacji między uczniami w klasach uczestniczących w programie (lepszy klimat klasy).

Ocena programu w roku szkolny 2022/23:

wg skali szkolnej (1-6)

-
- ✓ młodzież (31 987 uczestników) – średnia ocena **4,64**
 - ✓ rodzice (4 135 uczestników) – średnia ocena **5,50**
 - ✓ nauczyciele (6 335 uczestników) – średnia ocena **5,91**

Program składa się z trzech elementów

- ✓ Dwudniowe warsztaty dla młodzieży (około 4 godziny lekcyjne każdego dnia).
- ✓ Spotkanie dla rodziców.
- ✓ Szkolenie dla Rady Pedagogicznej.

Dla skuteczności programu jest ważne, aby wszystkie te elementy odbywały się w jak najbardziej zbliżonym do siebie czasie. Optymalnym momentem na spotkanie trenerów programu z rodzicami jest popołudnie pierwszego dnia warsztatów dla młodzieży. Pomaga to w budowaniu mostów lepszej komunikacji między rodzicami a dziećmi w obszarach, których dotyczy program.

Program **Archipelag Skarbów**[®] prowadzony jest przez zespół trenerów posiadających odpowiednią wiedzę i umiejętności potwierdzone ważnym certyfikatem wydanym przez Instytut Profilaktyki Zintegrowanej (IPZIN).

Zgodnie z zasadami programu **przez cały czas trwania zajęć dla młodzieży obecni są nauczyciele**, którym dzięki temu łatwiej jest odwoływać się do jego przekazu w konkretnych sytuacjach wychowawczych.

Uczestnicy programu są zaproszeni do udziału w *Festiwalu Twórczości*. Dla chętnych uczniów oznacza to dodatkową pracę w domu nagradzaną drobną nagrodą od trenerów, a najczęściej także pozytywną oceną nauczyciela.

Realizator

Podmiotem realizującym jest fundacja **YAQ Projekt – Pracownia Rozwoju Społecznego** uprawniona do realizacji programu **Archipelag Skarbów**[®] w oparciu o ważny certyfikat, wydany przez Instytut Profilaktyki Zintegrowanej.

Więcej informacji można uzyskać na stronie internetowej fundacji: www.programyprofilaktyczne.pl oraz Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej: www.archipelagskarbow.eu.

Szerszy opis programu profilaktyki zintegrowanej **Archipelag Skarbów**[®] jest również dostępny dla zainteresowanych do wglądu w sekretariacie szkoły.